

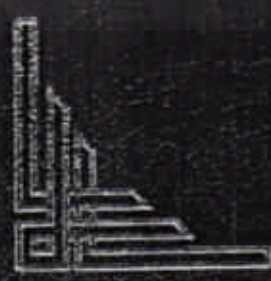
ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
СПІВРОБІТНИКІВ НАМІО ІМЕНІ П. П. ШУБКА

ДИПЛОМ ЗН

ЗБІРНИК
НАУКОВИХ ПРАЦЬ
СПІВРОБІТНИКІВ НАМІО
ІМЕНІ П. П. ШУБКА

ДИПЛОМ ЗН

КИЇВ - 2010

ISSN 2227-7404

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ІМЕНІ П. Л. ШУПТИКА

**ЗБІРНИК
НАУКОВИХ ПРАЦЬ
СПІВРОБІТНИКІВ НМАПО
ІМЕНІ П. Л. ШУПТИКА**

ВИПУСК 34

Київ — 2019

Key words: dental care, quality, legislative and regulatory regulation.

Відомості про авторів:

Круть, Анатолій Григорович — кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри ортодонції Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Д. Шуплика, директор Стоматологічного навчально-практичного медичного центру НМАПО імені П. Д. Шуплика. Адреса: м. Київ, бульвар Т. Шевченка, 1-А.

Горачук Вікторія Валентинівна — доктор медичних наук, професор, професор кафедри управління охороною здоров'я Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Д. Шуплика. Адреса: м. Київ, вул. Дорогожичська, 9.

Михальчук Василь Миколайович — доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри управління охороною здоров'я Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Д. Шуплика. Адреса: м. Київ, вул. Дорогожичська, 9.

Зміст

НА ДОПОМОГУ ПРАКТИЧНОМУ ЛІКАРЮ

АКУШЕРСТВО ТА ГІНЕКОЛОГІЯ

С. І. Жук, О. Д. Шуревська ПСИХОЛОГІЧНІ ФАКТОРИ СТАНОВЛЕННЯ ЛАКТАЦІЇ.....	5
М. Б. Запорожченко, Д. Ю. Парубіна, А. В. Сидоренко СПОСІБ ЛІКУВАННЯ ПОРУШЕНЬ БЮЦЕНОЗУ СТАТЕВИХ ШЛЯХІВ У ЖІНОК РЕПРОДУКТИВНОГО ВІКУ, ХВОРИХ НА ЛЕЙОМІОМУ МАТКИ	14

АНЕСТЕЗІОЛОГІЯ

М. І. Кириченко, А. В. Біляев, А. П. Мазур, О. В. Ашаренков ВИБІР АНЕСТЕТИКА ДЛЯ ЗАГАЛЬНОГО ЗНЕБОЛЕННЯ ЕТАПУ ДОНОРСЬКОЇ НЕФРЕКТОМІЇ ВІД ЖИВОГО РОДИННОГО ДОНОРА.....	25
---	----

Д. О. Радюшин, О. А. Лоскутов ПОСТОПЕРАЦІЙНИЙ КОГНІТИВНИЙ ДЕФІЦИТ У ХВОРИХ, ЩО ПЕРЕНЕСЛИ ОПЕРАТИВНЕ ВТРУЧАННЯ АОРТОКОРОНАРНОГО ШУНТУВАННЯ В УМОВАХ ШТУЧНОГО КРОВООБІГУ	36
--	----

НЕВРОЛОГІЯ

І. С. Зозуля, А. О. Волосовець, А. І. Зозуля, К. Б. Саранчук ПІЗНІ УСКЛАДНЕННЯ ПІСЛЯ ІШЕМІЧНОГО ІНСУЛЬТУ	46
Т. В. Колосова, Д. Ю. Гриниха, Т. І. Насонова, Ю. І. Головченко ОСОБЛИВОСТІ САМОРЕГУЛЯЦІЇ ВНУТРІШНЬОЧЕРЕПНОГО ТИСКУ ПРИ ПРОРИВІ КРОВІ В ШЛУНОЧКОВУ СИСТЕМУ У ПАЦІЄНТІВ З ГЕМОРАГІЧНИМ ІНСУЛЬТОМ	59

І. Г. Маслоva ВПЛИВ ЕМОЦІЙНИХ ПОРУШЕНЬ НА ХРОНІЗАЦІЮ БОЛІЮ В СПИНІ	67
Т. І. Насонова, Т. І. Колосова, Ю. І. Головченко КЛІНІКО-ВОЛЮМЕТРИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ У ПАЦІЄНТІВ ПОХИЛОГО ВІКУ З КОГНІТИВНИМИ ПОРУШЕННЯМИ ПРИ АРТЕРІАЛЬНІЙ ГІПЕРТЕНЗІІ.....	77

О. С. Юрик
ХАРАКТЕР НЕВРОЛОГІЧНИХ УШКОДЖЕНЬ У БІЦІВ
ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ, КОТРИ ВОЮЮТЬ НА ДОНБАСІ..... 87

НЕЙРОХІРУРГІЯ

В. Г. Сичинава
ЕФЕКТИВНОСТЬ БЛОКАДИ МЕДИАЛЬНОЇ ВЕТВИ
СПИНАЛЬНОГО НЕРВА В ЛЕЧЕННИ РЕФЛЕКТОРНИХ
СИНДРОМОВ ШЕЙНОГО ОСТЕОХОНДРОЗА..... 94

ОНКОЛОГІЯ

С. А. Лялькін, Н. О. Верьовкіна, Л. А. Сивак, Д. В. Варивончик
ПРОГНОЗУВАННЯ РАНЬОГО РЕЦИДИВУ ЗАХВОРЮВАННЯ
У ПАЦІЄНТОК З МЕТАСТАТИЧНИМ ТРИЧІ НЕГАТИВНИМ
РАКОМ ГРУДНОЇ ЗАЛОЗИ..... 100

ОРТОПЕДІЯ ТА ТРАВМАТОЛОГІЯ

**Г. І. Герцен, Г. Г. Білоножкін, А. І. Процик, Р. М. Остапчук,
Д. В. Штонда**
РЕЗУЛЬТАТИ ОДНОВИРОСТКОВОГО ЕНДОПРОТЕЗУВАННЯ
КОЛІННОГО СУТЛОБА..... 111

І. А. Лазарев, Г. І. Герцен, Д. А. Горбань
ПОКАЗНИКИ ОПОРНИХ РЕАКЦІЙ В АКТИ ХОДИ У ХВОРИХ
ПІСЛЯ ТОТАЛЬНОГО ЕНДОПРОТЕЗУВАННЯ КУЛЬШОВОГО
СУТЛОБА В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ОПЕРАТИВНОГО ДОСТУПУ... 119

**Г. І. Герцен, Д. В. Штонда, Г. Г. Білоножкін, Р. М. Остапчук,
А. І. Процик**
ВИВИХИ ГОЛІВКИ ІМПЛАНТА ПІСЛЯ ТОТАЛЬНОГО
ЕНДОПРОТЕЗУВАННЯ КУЛЬШОВОГО СУТЛОБА..... 132

ОФТАЛЬМОЛОГІЯ

К. С. Єгорова, В. М. Жданова, М. О. Гук, Н. М. Братуць
ВІДНОВНЕ ЛІКУВАННЯ ОКОРУХОВИХ ПОРУШЕНЬ
У ХВОРИХ НА АДЕНОМУ ГІПОФІЗА В РАННІЙ
ПІСЛЯОПЕРАЦІЙНИЙ ПЕРІОД..... 140

Т. С. Цибульська, С. В. Горбачова
БІОХІМІЧНІ КРИТЕРІЇ ПРОГРЕСУВАННЯ НАБУТОЇ МІОПІЇ
У ДІТЕЙ..... 147

ПЕДІАТРІЯ

Н. П. Глидєлова, І. Ф. Лазаренко
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕБІГУ КОРУ У ПАЦІЄНТА
З МУКОВІСЦИДОЗОМ (КЛІНІЧНИЙ ВИПАДОК)..... 161

Т. В. Марушко, С.-Е. Б. Кульчицька
ВИЗНАЧЕННЯ ФАКТОРІВ РИЗИКУ ДОКЛІНІЧНОЇ
ПІПЕРХОЛЕСТЕРИНЕМІЇ У ДІТЕЙ, ГЕТЕРОЗИГОТНА
СІМЕЙНА ПІПЕРХОЛЕСТЕРИНЕМІЯ..... 168

Т. В. Марушко, О. Є. Онуфреїв
ОСОБЛИВОСТІ ПАТОГЕНЕЗУ ВАСКУЛІТІВ ШКІРИ..... 178

ПСИХІАТРІЯ

О. А. Козерацька
СУДОВО-ПСИХІАТРИЧНА МОДЕЛЬ ОЦІНКИ
ЗДАТНОСТІ УСВІДОМЛЮВАТИ ЗНАЧЕННЯ СВОЇХ ДІЙ
ТА КЕРУВАТИ НИМИ В ОСІБ, ЯКІ СКОПИЛИ СЕКСУАЛЬНІ
ЗЛОЧИНИ..... 185

СІМЕЙНА МЕДИЦИНА

Л. Ф. Матюха, Н. В. Гриб
ОСТЕОПОРОЗ, ЯК ПРОЯВ ДЕФИЦИТУ ВІТАМІНУ D,
МЕТОДИ ПРОФІЛАКТИКИ ТА КОРЕКЦІЇ..... 193

УРОЛОГІЯ

В. М. Кравчук
ДІАГНОСТИЧНІ МОЖЛИВОСТІ ЕЛАСТОГРАФІЇ ЗСУВНОЇ
ХВИЛІ У ЧОЛОВІКІВ ІЗ ДОБРОЯКІСНОЮ ПІПЕРПЛАЗІЄЮ
ПЕРЕДМІХУРОВОЇ ЗАЛОЗИ..... 202

ФАРМАЦІЯ

**К. О. Дегтярьова, Л. І. Вишневецька, С. В. Гарна, Н. М. Кононенко,
О. Ю. Ткачук**
ДОСЛІДЖЕННЯ АНТИЕКСУДАТИВНОЇ ДІЇ
ТА ПРОТИЗАПАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ЛІПОФІЛЬНОГО
ЕКСТРАКТУ ГАРБУЗА..... 212

О. І. Єзерська
РОЗРОБКА СКЛАДУ І ТЕХНОЛОГІЇ КРЕМУ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ
ВАРИКОЗНОГО РОЗШИРЕННЯ ВЕН..... 221

Т. М. Зубченко, К. П. Ромась, О. В. Антоненко ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ДОПОМОЖНИХ РЕЧОВИН НА ТЕХНОЛОГІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ КАПСУЛЬНИХ МАС.....	229
Р. С. Коритнюк, Н. І. Гузь, Л. П. Давтян, А. О. Дроздова ДЕЯКІ ПИТАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ТАРОПАКУВАЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ ДЛЯ ПАРЕНТЕРАЛЬНИХ РОЗЧИНІВ	237
Л. С. Петровська, І. І. Баранова, С. М. Коваленко ВИВЧЕННЯ СТАБІЛЬНОСТІ ПІНОМИЙНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ НЕМОВЛЯТ ТА ДЛЯ ІНТИМНОЇ ГІГІЄНИ В ПРОЦЕСІ ЗБЕРІГАННЯ	250
В. В. Трохимчук, С. О. Соловйов, М. В. Лелека, О. О. Артемчук ФАРМАКОЕКОНОМІЧНА МОДЕЛЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕПЕННЯ УКРАЇНИ ВАКЦИНАМИ ПРОТИ ГРИПУ.....	262
О. П. Шматенко, В. В. Осьоadlo, Н. О. Тахтаулова ФАРМАКОЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ МЕДИКАМЕНТОЗНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІСЬКОВОСПЛУЖБОВЦІВ ПРИ Н. РҮЛОРІ-АСОЦІЙОВАНОМУ ХРОНІЧНОМУ ГАСТРИТІ	272

ОРГАНІЗАЦІЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

М. В. Голубчиков, Н. М. Орлова, В. Д. Чолчик СУЧАСНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МЕРЕЖІ ТА КАДРОВИХ РЕСУРСІВ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ М. КИЄВА	284
А. Г. Круть, В. В. Горачук, В. М. Михальчук ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЯКОСТІ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ.....	293

ОРГАНІЗАЦІЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

УДК 614.2:616.31.007.06.048.8 (477–25)

СУЧАСНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МЕРЕЖІ ТА КАДРОВИХ РЕСУРСІВ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ М. КИЄВА

М. В. Голубчилов¹, Н. М. Орлова², В. Д. Чолпик²

¹Національна медична академія післядипломної освіти
імені П. Л. Шуплика, м. Київ,

²Стоматологічний медичний центр Національного
медичного університету імені О. О. Богомольця, м. Київ

Вступ. Моніторинг стану мережі та кадрових ресурсів є важливою складовою інформаційного забезпечення управління стоматологічною службою.

Мета: визначити особливості розвитку мережі та кадрових ресурсів стоматологічної служби м. Києва впродовж 2008–2017 рр.

Матеріали і методи. Дослідження виконане за допомогою медико-статистичного методу на підставі матеріалів статистичних звітів (Ф. № 17, Ф. № 20, Ф. № 47) стоматологічних закладів різної форми власності, зведених по м. Києву та по Україні за 2008–2017 роки.

Результати і висновки. Показано, що стоматологічна служба м. Києва має розвинену мережу та потужний кадровий потенціал. Забезпеченість населення лікарями-стоматологами у столиці є у 1,6 рази вищою, ніж у країні в цілому. Впродовж 2008–2017 р. у м. Києві відбувалися процеси реструктуризації стоматологічної служби з тенденцією до згорання мережі комунальних стоматологічних закладів і розширення приватного сектору стоматології. За 10 років кількість лікарів-стоматологів, які працювали у комунальних та державних закладах скоротилась на 13,2%, а у приватних зросла у 2,2 рази. Заклади комунальної та державної форм власності продовжують відігравати провідну роль у наданні стоматологічної допомоги жителям столиці, обслуговуючи 77,9% відвідувань до лікарів-стоматологів.

Ключові слова: стоматологічна служба м. Києва, кадрові ресурси, стоматологічні заклади різних форм власності.

ОРГАНІЗАЦІЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Вступ. Низький рівень стоматологічного здоров'я населення є вагомою медико-соціальною проблемою України, яка обумовлює необхідність пошуку можливостей удосконалення організації стоматологічної допомоги [1, 2, 3, 4]. Мережа стоматологічних закладів та її кадрове забезпечення є важливою структурною складовою у забезпеченні доступності та якості стоматологічної допомоги [3, 5]. Тому постійний моніторинг мережі та кадрових ресурсів стоматологічних закладів є важливою складовою інформаційного забезпечення планування та управління стоматологічною службою з метою підвищення ефективності її діяльності [3, 4, 6].

Мета роботи: визначити особливості розвитку мережі та кадрових ресурсів стоматологічних закладів різних форм власності м. Києва впродовж 2008–2017 рр.

Матеріали і методи дослідження. Аналіз стану та динаміки мережі і кадрових ресурсів стоматологічної служби м. Києва здійснений за допомогою медико-статистичного методу на підставі матеріалів форм статистичної звітності (Ф. № 47, Ф. № 17, Ф. № 20), зведених по м. Києву та по Україні за 2008–2017 роки. Аналіз виконаний у різних закладах комунальної/державної та приватної форми власності.

Результати дослідження та їх обговорення. Стоматологічну допомогу населенню м. Києва надає розвинена мережа стоматологічних закладів та підрозділів (табл. 1), яка станом на 31.12.2017 р. налічувала 17 самостійних стоматологічних поліклінік, у т.ч. 5 для дорослого і 3 для дитячого населення, 2 стоматологічні поліклініки ВУЗів, 7 госпрозрахункових поліклінік, а також 53 стоматологічні відділення (кабінети) у комунальних та державних закладах охорони здоров'я (ЗОЗ), 20 госпрозрахункових відділень (кабінетів), 192 приватні стоматологічні поліклініки та 102 приватні стоматологічні кабінети.

Динамічний аналіз виявив істотні зміни у мережі комунальних і державних стоматологічних закладів, які відбулись у м. Києві впродовж 2008–2017 рр.

За 10 років кількість самостійних стоматологічних поліклінік у столиці не змінилась, а от чисельність стоматологічних відділень (кабінетів) у ЗОЗ м. Києва скоротилась на 37 (на 41,1%), а закладів, які мають госпрозрахункові стоматологічні відділення (кабінети) — на 8 (28,6%). За цей же період чисельність приватних стоматологічних поліклінік зросла на 103 заклади (115,7%), а приватних стоматологічних кабінетів — на 25 одиниць (32,5%). Аналогічна тенденція до розширення мережі приватних стоматологічних закладів і кабінетів притаманна і для України в цілому [5].

Мережа та показники відвідувань до стоматологічних закладів м. Києва різних форм власності у 2008 та 2017 рр.

Вид стоматологічного закладу/ підрозділу	м. Київ 2008	м. Київ 2017	Абсол. приріст	Темп приро- сту (у%)	Кількість відвідувань у 2017 р. (абс.)	Структура відвіду- вань у 2017 р. (у%)	
						А*	В**
Комунальні/державні заклади	135	90	-45	-33,3	2399838	77,9	100
Самостійні стоматологічні поліклініки:	17	17	0	0	808535	26,2	33,7
у т. ч. для дорослих	5	5	0	0	288261	9,3	12,0
для дітей	3	3	0	0	156807	5,1	6,5
стоматологічні поліклініки ВУЗів	2	2	0	0	282334	9,2	11,8
госпрозрахункові стомат. поліклініки	7	7	0	0	81133	2,6	3,4
ЗОЗ, які мають стоматологічні відділення (кабінети)	90	53	-37	-41,1	1455045	47,2	60,6
ЗОЗ (бюджетні та госпрозрахункові), які мають госпрозрахункові стоматологічні відділення (кабінети)	28	20	-8	-28,6	136258	4,4	5,7
Приватні заклади					682 359	22,1	
Приватні стоматологічні поліклініки	89	192	103	115,7			
Приватні стоматологічні кабінети	77	102	25	32,5			
Відвідування до стоматологічних закладів усіх форм власності					3082197	100	

Примітка: *А — розподіл відвідувань до лікарів-стоматологів між закладами усіх форм власності;

**В — розподіл відвідувань до лікарів-стоматологів між різними типами закладів комунальної/державної власності

У той же час встановлено, що не зважаючи на суттєву реструктуризацію стоматологічної мережі м. Києва, більшість відвідувань до лікарів — стоматологів у 2017 р. (77,9%), як і в 2008 р. (89,6%), продовжувала припадати на комунальні та державні заклади. Приватний сектор стоматології забезпечував у 2017 р. не більше чверті (22,1%) від усіх відвідувань киян до лікарів-стоматологів.

Аналіз розподілу відвідувань у суспільному секторі стоматології дозволив встановити, що у м. Києві у 2017 р. певну частку відвідувань (60,6%) обслуговували ЗОЗ, які мали у своєму складі стоматологічні відділення (кабінети), у той час як на самостійні стоматологічні поліклініки припадала лише третина (33,7%) відвідувань.

Важою роллю у наданні стоматологічної допомоги населенню м. Києва відіграє Стоматологічний медичний центр Національного медичного Університету імені О. О. Богомольця, який обслуговує майже кожне десяте (9,4% у 2017 р.) відвідування киян до лікарів-стоматологів.

Кадрові ресурси є одним із ключових факторів, які визначають доступність та якість стоматологічної допомоги. Аналіз кадрових ресурсів стоматологічної служби м. Києва, здійснений за матеріалами форми статистичної звітності № 17, засвідчив, що у м. Києві станом на 31.12.2017 р. у комунальних та державних закладах працювало 2071 лікарів-стоматологів (фізичних осіб). Тобто, практично кожний десятий лікар-стоматолог України працює у м. Києві.

Розподіл стоматологічних кадрів за спеціальностями у м. Києві відповідав розподілу в Україні [5] та був наступним: 57,8% складали лікарі-стоматологи, 14,8% — дитячі лікарі-стоматологи, 9,5% — лікарі-стоматологи хірурги, 14,1% — лікарі-стоматологи ортопеди та 3,8% — ортоданти.

Забезпеченість населення лікарями-стоматологами, які працювали у комунальних та державних стоматологічних закладах м. Києва, становила у 2017 р. 7,16 лікарів-стоматологів на 10 000 населення та перевищувала аналогічний показник в Україні у 1,6 рази. Найбільш вагомі відмінності (на користь столиці) виявлені у забезпеченості населення м. Києва та України лікарями-ортодонтами та дитячими стоматологами.

Динамічний аналіз забезпеченості населення м. Києва лікарями-стоматологами (табл. 2) виявив тенденцію до зниження даного показника, як по всій групі лікарів-стоматологів (з 8,24 у 2008 р. до 7,16 на 10 тис. населення у 2017 р., на 11,1%), так і у розрізі усіх стоматологічних спеціальностей. Найшвидшими темпами за десять років знизилась забезпеченість населення дитячими лікарями — сто-

матологами (на 54,7% з 1,28 до 0,58 на 10 тис. дитячого населення) та стоматологами ортопедями (на 20,5%, з 1,27 до 1,01 на 10 000 населення). Але неважкою навіть на вказані тенденції, ситуація із забезпеченістю лікарями-стоматологами всіх спеціальностей у столиці була суттєво кращою, ніж у країні в цілому.

Таблиця 2
Забезпеченість населення лікарями-стоматологами
у м. Києві та в Україні у 2008, 2012, 2017 рр.

Терит./рік	2008 р.	2012 р.	2017 р.	Темп приросту 2017/2008(%)
Забезпеченість лікарями-стоматологами усіх спеціальностей на 10 тисяч населення				
м. Київ	8,24	8,04	7,16	-13,1
Україна	4,48	4,84	4,33	-3,3
Забезпеченість лікарями-стоматологами на 10 тисяч населення				
м. Київ	6	5,8	5,19	-13,5
Україна	3,3	3,61	3,29	-0,3
Забезпеченість дитячими лікарями-стоматологами на 10 тисяч населення				
м. Київ	1,28	0,73	0,58	-54,7
Україна	0,46	0,26	0,23	-50,0
Забезпеченість лікарями-стоматологами хірургами на 10 тисяч населення				
м. Київ	0,69	0,7	0,68	-1,4
Україна	0,41	0,43	0,4	-2,4
Забезпеченість лікарями-стоматологами ортопедями на 10 тисяч населення				
м. Київ	1,27	1,22	1,01	-20,5
Україна	0,66	0,68	0,54	-18,2
Забезпеченість лікарями-стоматологами ортодонтами на 10 тисяч населення				
м. Київ	0,29	0,32	0,27	-6,9
Україна	0,11	0,12	0,1	-9,1

Аналіз стану атеестації лікарів-стоматологів засвідчує, що переважна більшість лікарів-стоматологів, як у м. Києві (69,5%), так і в Україні (71,7%) мали атеестаційні категорії. Найвищий відсоток атестованих лікарів реєструвався серед дитячих лікарів-стоматологів (75,8% у м. Києві, 72,1% в Україні), а найнижчий — серед стоматологів-ортодонтів (58,2% у м. Києві, 69,6% в Україні). Як негативну особливість стану атеестації стоматологічних кадрів у столиці слід

відмітити, що у м. Києві був вищим відсоток атестованих лише серед дитячих лікарів-стоматологів, у той час як лікарів-стоматологів інших спеціальностей, як і вся стоматологічна група в цілому, мала меншу частку атестованих, ніж в середньому у країні.

Аналіз розподілу штатних посад лікарів-стоматологів між різними типами стоматологічних закладів у м. Києві (рис. 1.) засвідчує, що станом на 31.12.2017 р., 57,8% посад було зосереджено у закладах комунальної/державної власності, а 42,2% — приватної власності. Частка посад лікарів-стоматологів у приватних закладах м. Києва зросла порівняно з 2008 р. майже у 2 рази та була суттєво більшою, ніж в Україні.

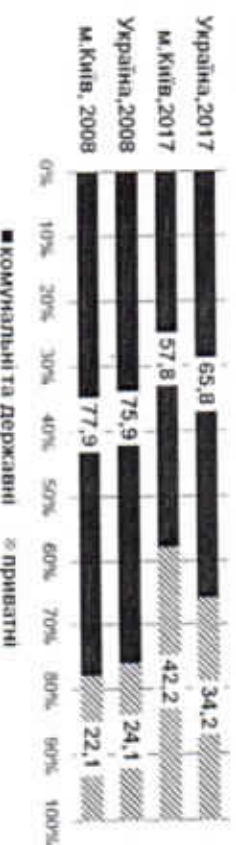

Рис. 1. Розподіл штатних посад лікарів-стоматологів між закладами різних форм власності у м. Києві та в Україні у 2008, 2017 рр. (у %).

Аналогічними були особливості розподілу фізичних осіб лікарів-стоматологів між приватними та комунальними/державними закладами.

Аналіз динаміки кадрових ресурсів закладів різної форми власності засвідчує, що за 10 років кількість лікарів-стоматологів, зайнятих у комунальному секторі стоматології, скоротилась на 13,2% (з 1645 до 1427 осіб), а у приватних зросла удвічі (з 471 до 1044 осіб). Укомплектованість посад лікарів-стоматологів була високою і складала 94–98% у комунальних/державних закладах та 95% — у приватних.

Порівняльний аналіз навантаження на лікарів показав, що у комунальних та державних стоматологічних закладах на одного лікаря-стоматолога, в середньому, припадало 1507,2 відвідувань на рік, тоді як у приватних — у 2,5 рази менше (605,3). Різниця у часі, відведеному на прийом одного пацієнта лікарем-стоматологом у приватних та комунальних закладах, є вагомими чинником, який диференціює навантаження лікарів та якість наданої ними стоматологічної допомоги.

У зв'язку із запровадженням нових технологій виготовлення зубних протезів відбулось скорочення штатних посад зубних техніків, як у комунально-державному (на 6,0%, з 226,0 до 212,5 посад), так і у приватному секторі (на 30,1%, з 98,0 до 68,5 посад) стоматології. Кількість зубних техніків (фізичних осіб), зайнятих у закладах комунальної/державної власності зменшилась на чверть (23,5%), а приватної — майже на третину (29,5%).

Розподіл зубних техніків (фізичних осіб) між закладами різної форми власності не зазнав суттєвих змін за 10 років: у 2017 р., як і 2008 р. майже 2/3 (72,8%) техніків працювали у суспільному секторі стоматології. А от в укомплектованості посад зубних техніків були відмінності — у приватних закладах показник був стабільним і знаходився на рівні 95–96%, у комунальних/державних — мав тенденцію до зниження (з 96,1% до 91,3%).

Таким чином, динаміка та особливості розподілу кадрових ресурсів між стоматологічними закладами різної форми власності у м. Києві, в цілому, відповідали трендам в Україні, але у столиці була більш вираженою тенденція до відтоку лікарів-стоматологів до приватного сектору охорони здоров'я.

Висновки. Стоматологічна служба м. Києва має розвинену мережу та потужний кадровий потенціал. Кожний десятий лікар-стоматолог України працює у м. Києві. Забезпеченість населення лікарями-стоматологами у столиці є у 1,6 рази вищою, ніж у країні в цілому.

Впродовж 2008–2017 р. у м. Києві продовжувались процеси реструктуризації та згортання мережі комунальних стоматологічних закладів і розширення приватного сектору стоматології та притоку до нього лікарів-стоматологів. За 10 років кількість лікарів-стоматологів, які працювали у комунальних та державних закладах скоротилась на 13,2% (з 1645 до 1427 осіб), а у приватних зроста у 2,2 рази (з 471 до 1044 осіб). Частка посад лікарів-стоматологів, розгорнутих у приватному секторі стоматології у м. Києві зросла з 22,1% у 2008 р. до 42,2% у 2017 р.

У той же час, заклади комунальної та державної власності продовжують забезпечувати основні обсяги стоматологічної допомоги жителю столиці — на них припадає дві третини (77,9% у 2017 р.) всіх відвідувань киян до лікарів-стоматологів.

Важку роль у наданні стоматологічної допомоги населенню м. Києва відіграє Стоматологічний медичний центр Національного медичного Університету імені О. О. Богомольця, який обслуговує кожне десяте відвідування киян до лікарів-стоматологів.

Перспективи подальших досліджень полягають у використанні одержаних результатів для об'єднування концептуальних підходів до удосконалення організації стоматологічної допомоги населенню та ролі в ній університетських стоматологічних закладів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Клименко В. І. Об'єднування функціональної мережі профілактики поширених та інтенсивності поширених стоматологічних захворювань / В. І. Клименко, І. В. Смирнова // Україна. Здоров'я нації. — 2015. — № 2. — С. 68–75.
2. Косинко К. Н. Состояние стоматологической помощи в Украине / К. Н. Косинко, О. З. Райзав // Экономика и Менеджмент в Стоматологии. — 2012. — № 2 (37). — С. 57–61.
3. Мазур І. П. Сучасний стан стоматологічної допомоги в Україні / І. П. Мазур, О. В. Павленко, В. Г. Білонож // Медична газета «Здоров'я України» 21 сторіччя № 18 (415), вересень, 2017 р. — С. 72–73.
4. Павленко О. В. Шляхи реформування системи надання стоматологічної допомоги в Україні. Дискусія / О. В. Павленко, О. М. Ващенко // Сучасні тенденції стоматології. — 2013. — № 4. — С. 180–184.
5. Стоматологічна допомога в Україні: основні показники діяльності за 2008–2018 роки під редакцією Вороненка Ю. В., Павленка О. В., Мазур І. П. — Видавель: «Плюс». — 2018. — 215 с.

Современные особенности развития сети и кадровых ресурсов стоматологической службы г. Киева

М. В. Голубчилов, Н. М. Орлова, В. Д. Чолчик
Национальная медицинская академия последипломного образования имени П. Л. Шуплика, г. Киев,

Стоматологический медицинский центр Национального медицинского университета имени А. А. Богомольца, г. Киев

Введение. Мониторинг состояния сети и кадровых ресурсов является важной составляющей информационного обеспечения управления стоматологической службой.

Цель работы: определить современные особенности развития сети и кадровых ресурсов стоматологических учреждений различной формы собственности в г. Киеве в 2008–2017 гг.

Материалы и методы. Исследование выполнено с помощью медико-статистического метода на основании материалов статистических отчетов (Ф. № 17, Ф. № 20, Ф. № 47) стоматологических учреждений различной формы собственности, сведениях по г. Киеву и по Украине за 2008–2017 годы.

Результаты. Показано, что стоматологическая служба г. Киева имеет развитую сеть и мощный кадровый потенциал. Обеспечен-

ність населення врачами-стоматологами в столиці в 1,6 раза вище, чем в стране в целом. В течение 2008–2017 гг. в Киеве продолжались процессы реструктуризации и сокращения сети коммунальных стоматологических учреждений, расширения частного сектора стоматологии и притока в него врачей-стоматологов. За 10 лет количество врачей-стоматологов, которые работали в коммунальных и государственных учреждениях сократилось на 13,2%, а в частных выросло в 2,2 раза.

Выводы. Установлено, что учреждения коммунальной и государственной форм собственности продолжают играть ведущую роль в оказании стоматологической помощи жителям столицы, обслуживая 77,9% посещений к врачам-стоматологам.

Ключевые слова: стоматологическая служба г. Киева, кадровые ресурсы, стоматологические учреждения различных форм собственности.

Modern peculiarities of dental service network and its human resources in Kyiv

M. V. Golubchykova, N. M. Orlova, V. D. Shorshnik

Shurukh National Medical Academy of Postgraduate Education,

Kyiv,

Dental Medical Center of Vorhomolet National Medical University,

Kyiv

Introduction. Monitoring the network and human resources is an important component of the information support for the dental service management.

Objective. To determine the modern peculiarities of the network and human resources of dental institutions of various forms of ownership in Kyiv over the period of 2008–2017.

Materials and methods. The medical-statistical method was used to analyze data on the network and human resources of the dental service in Kyiv. We studied statistical reports from dental institutions of various forms of ownership in Kyiv over the period of 2008–2017.

Results. Kyiv Dental Service has a developed network and sufficient staffing levels. The dental workforce capacity in the capital is 1.6 times higher than in the country as a whole. The dental service restructuring is established to have developed significantly in Kyiv over the period of 2008–2017, expanding predominantly the private sector of dentistry.

Conclusions. It has been stated that municipal and state dental institutions continue to play a leading role in providing dental care to the capital residents, there have been reported 77.9% of dental visits.

Key words: Kyiv dental service, human resources, dental institutions of various forms of ownership.

Відомості про авторів:

Голубчикова Михайло Васильович — доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри медичної статистики Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шуплика. Адреса: м. Київ, вул. Стрітенська 7/9, тел.: (044) 278-77-79.

Орлова Наталія Михайлівна — доктор медичних наук, професор кафедри медичної статистики Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шуплика. Адреса: м. Київ, вул. Стрітенська 7/9, тел.: (044) 278-77-79.

Шоршник Віталій Дмитрович — кандидат медичних наук, виконуючий обов'язки заступника директора з медичної частини Стоматологічного медичного центру Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. Адреса: м. Київ, вул. Зоологічна, 1.

УДК 614.2:616-082

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЯКОСТІ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ

А. Г. Круть, В. В. Горачук, В. М. Михальчук

Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шуплика, м. Київ

Вступ. Проблема якості медичної допомоги в Україні тривалий час залишається актуальною та знаходить своє вирішення, зокрема, шляхом законодавчого та нормативно-правового регулювання. Разом з тим можливість використання законодавчої та нормативно-правової бази регулювання якості за окремими спеціальностями недостатньо висвітлені, що ускладнює діяльність професіоналів та фахівців, зокрема, при наданні стоматологічної допомоги, як однієї з високо затребуваних населенням.

Мета дослідження — визначити можливість забезпечення якості стоматологічної допомоги в Україні, закладені у законодавчих та нормативно-правових документах.

Завдання: провести аналіз законодавчого та нормативно-правового регулювання якості стоматологічної допомоги, виявити переваги та можливості удосконалення.